

หลักสูตรการทำโคมเสมาธรรมจักร (อค4016)

จำนวน 5 ชั่วโมง

กลุ่มอาชีพ ความคิดสร้างสรรค์

ความเป็นมา

กรมส่งเสริมการเรียนรู้ มีนโยบายด้านการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับประชาชนทั่วไป ที่มองเห็นความสำคัญและช่องทางในการขยายอาชีพ การทำโคมเสมาธรรมจักรให้กับประชาชนทั่วไปกลุ่มสนใจที่ต้องการมีรายได้ ประกอบกับทางกรมส่งเสริมการเรียนรู้ สกร. ได้กำหนดนโยบายการส่งเสริม สนับสนุน สร้างโอกาสให้เกิด Soft Power เพื่อเปิดโอกาสในการต่อยอดสร้างมูลค่าและสร้างรายได้ รวมทั้งการอนุรักษ์ฟื้นฟู และพัฒนาต่อยอดศิลปะ วัฒนธรรม ภาษา และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้เป็นที่รู้จักทั้งในประเทศและต่างประเทศ อาทิ ด้านการท่องเที่ยว/งานเทศกาล/ประเพณีไทย ด้านดนตรีและศิลปะ ด้านวรรณกรรม/หนังสือ ด้านสินค้าและบริการ (อาหารไทย ผ้าไทย เครื่องหอมและสมุนไพรไทย ฯลฯ) รวมทั้งการใช้พื้นที่เป็นสถานที่เรียนรู้วัฒนธรรม ศิลปะ และประวัติศาสตร์ เพื่อเป็นทางเลือกอีกทางหนึ่งสำหรับประชาชนให้สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและนำไปประกอบอาชีพเสริมรายได้ให้กับครอบครัวและชุมชนได้

งานประเพณีเป็งของชาวล้านนาจะทำการประดับตกแต่งอาคารบ้านเรือน วัด สถานที่ราชการ และสถานที่เอกชน ด้วยต้นกล้วย อ้อย ทางมะพร้าว ดอกไม้ ตุงช่อประทีป การจุดโคมไฟ หรือโคมเสมาธรรมจักรสำหรับโคมเสมาธรรมจักรเป็นหัตถกรรมพื้นบ้านของชาวล้านนาและภูมิปัญญาของบรรพบุรุษที่สืบทอดต่อกันมา โดยชาวล้านนาจะประดิษฐ์โคมเสมาธรรมจักรในรูปลักษณะต่างๆ เช่น โคมดาว โคมพัด โคมแปดเหลี่ยม โคมหุกระต่าย โคมไถ โคมรังมดส้มหรือโคมเสมาธรรมจักร เป็นต้น ซึ่งในปัจจุบันนิยมแขวนประดับตกแต่งตามอาคารบ้านเรือนมีหลากหลายรูปแบบตามแต่ละภูมิปัญญาของท้องถิ่น โคมเสมาธรรมจักรจะใช้ไม้ไผ่เหี้ย และไผ่ข้าวหลามมาสานขึ้นโครง เป็นตะกร้า หรือชะลอม จากนั้นนำกระดาษสา กระดาษแก้ว หรือผ้าดิบมาปิดทับโครงนั้น แล้วจึงตัดกระดาษสีเงิน สีทอง เป็นลวดลายลายสไลด์ล้านนาประดับตกแต่งลงไปอย่างสวยงาม แล้วจุดไฟลงไปในดวงประทีป หรือน้ำมันไข เพื่อให้เกิดแสงสว่างในยามค่ำคืน

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ..... จึงจัดทำหลักสูตรการทำโคมเสมาธรรมจักรจำนวน 5 ชั่วโมง ขึ้น เพื่อเป็นแนวคิดจัดกระบวนการพัฒนาหลักสูตรการทำโคมเสมาธรรมจักรให้เป็นองค์ความรู้ การทำโคมเสมาธรรมจักรเป็นอาชีพที่ทำขึ้นเพื่อเพิ่มมูลค่า จึงเห็นความสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรการทำโคมเสมาธรรมจักร และช่องทางในการขยายอาชีพ เพื่อมุ่งพัฒนาคนให้ได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำสร้างรายได้ ให้มีความมั่นคง ให้สอดคล้องกับศักยภาพพัฒนาตนเอง สังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อม มีความพร้อมที่จะ สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

หลักการของหลักสูตร

- 1.เป็นหลักสูตรเน้นการจัดการศึกษาอาชีพที่สอดคล้องกับศักยภาพชุมชนและความต้องการของชุมชน
- 2.เป็นหลักสูตรที่เน้นจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำผู้เรียนสามารถนำความรู้และทักษะไปประกอบอาชีพได้จริง
- 3.ส่งเสริมให้มีความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่าย

จุดมุ่งหมาย

1. กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะพื้นฐานในการทำโคมเสมาธรรมจักร
2. เพิ่มช่องทางการประกอบอาชีพ
3. กลุ่มเป้าหมายสามารถประกอบอาชีพและสร้างรายได้ที่มั่นคงให้กับตนเอง
4. กลุ่มเป้าหมายตัดสินใจประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับศักยภาพตนเอง ชุมชน และสังคม

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายคือ ประชาชนทั่วไปที่มีความสนใจ

1. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
2. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ
3. ผู้ที่ต้องการอาชีพเสริม

ระยะเวลา

จำนวน 5 ชั่วโมง

- ภาคทฤษฎี 1 ชั่วโมง
- ภาคปฏิบัติ 4 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร จำนวน 5 ชั่วโมง

1.ช่องทางการประกอบอาชีพการทำโคมเสมาธรรมจักร

- 1.1 ความสำคัญของการประกอบอาชีพการทำโคมเสมาธรรมจักร
- 1.2 ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการทำโคมเสมาธรรมจักร
 - 1.2.1 ความต้องการของตลาด
 - 1.2.2 การจัดหา วัสดุ อุปกรณ์
 - 1.2.3 การเลือกทำเลที่ตั้ง
- 1.3 แหล่งเรียนรู้
- 1.4 ทิศทางการประกอบอาชีพการทำโคมเสมาธรรมจักร

2.ทักษะการประกอบอาชีพการทำโคมเสมาธรรมจักร

- 2.1 ความรู้เรื่องการทำโคมเสมาธรรมจักร
- 2.2 หลักการเลือกใช้ วัสดุ อุปกรณ์ ในการทำโคมเสมาธรรมจักร
- 2.3 การเตรียมสถานที่ในการทำโคมเสมาธรรมจักร
- 2.4 ขั้นตอนการทำโคมเสมาธรรมจักร

3.การบริหารจัดการการทำโคมเสมาธรรมจักร

- 3.1 การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย
- 3.2 คุณธรรมจริยธรรมในการประกอบอาชีพ

การจัดกระบวนการเรียนรู้

- 1.ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร/ภูมิปัญญา

- 2.อบรมให้ความรู้
- 3.แลกเปลี่ยนเรียนรู้
- 4.เรียนรู้ด้วยตนเอง
- 5.ฝึกปฏิบัติจริง
- 6.ติดตามประเมินผลและรายงานผล

สื่อการเรียนรู้

- 1.ใบความรู้
- 2.กรณีปัญหาท้องถิ่น/วิทยากร
- 3.วัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติ

การวัดผลประเมินผล

- 1.การสังเกตจากการมีส่วนร่วม
- 2.การสังเกตฝึกทักษะการปฏิบัติ
- 3.แบบสอบถามความพึงพอใจ

การจบหลักสูตร

- 1.มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
- 2.มีผลการประเมินตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
- 3.มีผลผลิตที่มีคุณภาพ

เอกสารหลักฐานการศึกษา

- 1.หลักฐานการประเมินผล
- 2.ทะเบียนคุมวุฒิบัตร
- 3.วุฒิบัตรออกโดยสถานศึกษา
- 4.แบบประเมินความพึงพอใจ

การเทียบโอน

ผู้เรียนที่จบหลักสูตรนี้สามารถนำไปเทียบโอนผลการเรียนรู้กับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระการประกอบอาชีพรายวิชาเลือกที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตรหลักสูตรการทำโคมเสมาธรรมจักร

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1.ช่องทางการประกอบอาชีพการทำโคมเสมาธรรมจักร	1.1 ผู้เรียนบอกความสำคัญของการประกอบอาชีพการทำโคมเสมาธรรมจักร 1.2 ผู้เรียนบอกความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการทำโคมเสมาธรรมจักร ได้แก่ ความต้องการของตลาด การจัดหา วัสดุ อุปกรณ์ การเลือกทำเลที่ตั้ง 1.3 บอกแหล่งเรียนรู้ 1.4 บอกทิศทางการประกอบอาชีพการทำโคมเสมาธรรมจักร	1.1 ความสำคัญของการประกอบอาชีพการทำโคมเสมาธรรมจักร 1.2 ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการทำโคมเสมาธรรมจักร 1.2.1 ความต้องการของตลาด 1.2.2 การจัดหา วัสดุ อุปกรณ์ 1.2.3 การเลือกทำเลที่ตั้ง 1.3 แหล่งเรียนรู้ 1.4 ทิศทางการประกอบอาชีพการทำโคมเสมาธรรมจักร	1.1 สร้างความเข้าใจกับกลุ่มเป้าหมาย 2. วิเคราะห์ความเป็นไปได้ของการประกอบอาชีพการทำโคมเสมาธรรมจักรในชุมชนจากข้อมูลต่าง ๆ 3. ผู้เรียนบอกแหล่งเรียนรู้ สถานที่ที่รู้จักในการทำโคมเสมาธรรมจักร 4. ครู ผู้เรียน และผู้รู้ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับทิศทางการประกอบอาชีพการทำโคมเสมาธรรมจักร	30 นาที	-

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
2.ทักษะการประกอบอาชีพการทำ โคมเสมาธรรมจักร	2.1 ผู้เรียนมีความรู้เรื่อง ความเข้าใจ การทำโคมเสมาธรรมจักรได้ 2.2 ผู้เรียนสามารถบอกหลักการเลือกใช้ วัสดุ อุปกรณ์ ในการทำโคมเสมา ธรรมจักรได้ 2.3 สามารถเตรียมสถานที่ในการทำโคม เสมาธรรมจักรได้ 2.4 สามารถทำโคมเสมาธรรมจักรได้	2.1 ความรู้เรื่องการทำโคมเสมา ธรรมจักร 2.2 หลักการเลือกใช้ วัสดุ อุปกรณ์ ในการทำโคมเสมาธรรมจักร 2.3 การเตรียมสถานที่ในการทำ โคมเสมาธรรมจักร 2.4 ขั้นตอนการทำโคมเสมา ธรรมจักร	1.วิทยากรอธิบายและยกตัวอย่าง วัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการทำโคมเสมาธรรมจักร 2.วิทยากร และผู้เข้ารับการอบรม ร่วมกันเตรียมสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ ในการทำโคมเสมา ธรรมจักร 3.วิทยากรสาธิต และผู้เข้ารับการ อบรม ฝึกปฏิบัติการทำโคมเสมา ธรรมจักร	-	4 ชั่วโมง
3.การบริหารการจัดการทำโคมเสมา ธรรมจักร	3.1 การทำบัญชีรายรับ -รายจ่าย 3.2 คุณธรรมจริยธรรมในการประกอบ อาชีพ	การบริหารการจัดการทำโคมเสมา ธรรมจักร 1.การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย 2.คุณธรรมจริยธรรมในการ ประกอบอาชีพ	3.1 วิทยากรอธิบายการทำบัญชี รายรับ-รายจ่าย 3.2 วิทยากรและผู้เรียนร่วมกัน อธิบายคุณธรรมจริยธรรมในการ ประกอบอาชีพ	30 นาที	